

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р НАТАЛИЯ АТАНАСОВА БЕКЯРОВА, ръководител на катедра „Национална и международна сигурност” при ВА „Г.С.Раковски” София, бул. „Евлоги Георгиев” № 82, тел. 02/ 92-26-543

на научните трудове представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” в област на висшето образование „Сигурност и отбрана”, професионално направление „Национална сигурност”, съгласно заповед на Началника на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” № ЛС-121/13.11.2017 г. и обява в Държавен вестник бр. 94/24.11.2017 г.

кандидат: гл. ас. д-р **Сияна Бориславова Люцканова**

2018
София

Настоящото становище е изготвено на базата на представени от кандидата: CV и творческа биография, монографичен труд, учебник, разделителен протокол, резюмета на публикации, списък на участия в проекти, списък на цитирания, както и справка за научните приноси на кандидата.

Единствен кандидат в конкурса е д-р *Сияна Люцканова*, главен асистент в катедра „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво”, ВВМУ „Н.Й.Вапцаров”, Варна. Подадените документи отговарят на изискванията и критериите на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото прилагане за заемане на академичната длъжност „доцент”.

1. Обща характеристика на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Запознаването с творческата биография на д-р Сияна Люцканова убеждава, че тя е личност със сериозен потенциал в областта на преподаването и изследването на науката за сигурността. Представени за участие в конкурса са 18 броя научни труда, които са групирани както следва: 7 самостоятелни изследвания и 11 в съавторство. Това са един учебник, една монография, 9 доклада от конференции и 7 статии; 8 публикации у нас и 8 публикации в чужбина. Всички те са публикувани в реномирани научни издания.

Специално внимание заслужава обстоятелството, че д-р Люцканова има своя регистрация в: платформата Scopus (Author ID: 56527310700) където е направила една реферирана публикация и в платформата Science index, където нейните реферирани публикации са две.

Според направената справка с документите за конкурса д-р Люцканова активно се включва в разработването на проекти – общо 4 броя предимно свързани с процесите на образование, както и в различни аспекти от укрепването на морската сигурност.

Гл.ас. д-р Люцканова, която е учила, стажувала и работила в чужбина и отлично владее няколко езика, между които немски, английски, руски и дори има познания по датски и шведски. Всичко това е дало възможност допълнително да разшири своя научен кръгзор.

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Видно от представената творческа автобиография, кандидатът в конкурса има отлична педагогическа подготовка и вече е натрупала добър опит в преподаването. Тя е асистент в катедра „Организация и управление на тактическите подразделения от ВМС” - ВВМУ „Н.Й.Вапцаров”, Варна от 2012 г. През 2015 г. гл.ас. Люцканова придобива ОНС доктор по професионално направление „Национална сигурност”, след като успешно защитава дисертационен труд на тема: „Морската политика на Република България в променящата се среда на сигурност в Черноморския регион”.

От 2017 г. кандидатът печели конкурс за главен асистент в катедра „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво” в Морско училище. Д-р Люцканова е разработила свой лекционен фонд и активно участва в учебния процес със самостоятелни и сборни учебни дисциплини: „Основи на националната сигурност“, „Европейска транспортна политика“, „Сигурност и безопасност на морската транспортна система“, „Международни и национални организации във водния транспорт“, „Военнополитически организации и военно-граждански отношения“. Тя има голяма годишна учебна заетост от е 482 часа.

Наред с това д-р Люцканова активно работи със своите студенти и курсанти, подпомагайки работата им в ежедневната подготовка, участието им в научни форуми, подготовката на магистърски тези и др.

2. Основни научни и научно-приложни приноси

От анализа на представените за рецензиране научни трудове, следва да отбележим, че „приносите“ са важни и много добре обосновани. Коректно са систематизирани в следните три основни насоки:

1. Принос към създаването на нови концептуални рамки и конструкции

1.1. Осмисляне и представяне на концептуална рамка за обучение и съвместна подготовка на кадри във висшето морско образование, отчитайки съвременните условия, нужди и среда за реализация (трудове №12,15,16).

1.2. Представяне на нови идеи и структуриране на знание за формиране на принципи и подходи за вземане на политически решения, базирани на защита на морските интереси в национален, регионален и континентален план (трудове №1,2,9,13,14).

1.3. Принос към теоретичното обосноваване на потенциални негативни въздействия и уязвимости за сигурността и безопасността на офшорни нефто- и газодобивни съоръжения (трудове №3,10,11).

2. Получаване и доказване на нови/потвърдителни факти

2.1. Доказване на нови и получаване на потвърдителни факти за факторите на средата за сигурност в Черноморския регион и такиония на рисковете и заплахите в съвременната среда за сигурност (трудове №5,6,7, 8,9, 17).

2.2. Извеждане на принципите и приоритетите за формиране на актуалните политики на държави и международни организации, които формират средата за сигурност в континентален и глобален мащаб, в областта на морската сигурност и ядрените политики (трудове №1,2,4,9,18).

2.3. В контекста на „теорията за демократичния мир“ се доказва липсата на връзка между формата на политическа система и склонността към употреба на сила за страните в Черноморския регион (трудове № 6,18).

3. Приноси за внедряване

3.1. Почерпани са поуки от практиката и са формулирани предложения за действия по избрани проблемни области на формулиране на национална морска политика (трудове № 1, 2, 12, 13, 14).

3.2. Адаптиран е възгледът за използване на подхода „congagement“ и е предложено същият да бъде използван като нов инструмент в актуалната среда за сигурност, свързана с влошените военнополитически отношения с Русия след 2014 г. (трудове № 9,18).

3.3. Резултатите от изследвания на автора по т. 1.2,1.3, 2.1, 3.1 се използват в бъдещата подготовка на Стратегия за морска сигурност на Република България под ръководството на МТИТС.

4. Значимост на приносите за науката и практиката

Посочените научни приноси очевидно са плод на собствени проучвания, анализи и обобщения, с които Сияна Люцканова успешно надгражда и усъвършенства опита си на преподавател и учен. Те са прецизно аргументирани и са изцяло плод на амбициите и научните търсения на д-р Люцканова. Тя е насочила усилията си към разработване на нова и динамично променяща се тематика, свързана със сложната среда на сигурност в Черноморския регион, стратегията и политиката на НАТО, ЕС и Русия в

региона; интересите, доктрините и морската политика на големите международни играчи; въпросите, отнасящи се до защита на интересите и суверенитета на България в зоната на Черно море, режима на ядрения контрол в Европа и др.

Познавам добре докторската дисертация на д-р Люцканова, която рецензирах, преди години. За отбелязване е, сериозното научно израстване и придобитата увереност, да се изследват нови и все по-сложни проблеми на сигурността.

5. Критични бележки и препоръки

Нямам конкретни бележки по научната продукция на д-р Люцканова, а по-скоро препоръки, които се отнасят до следното:

Стремеж към повече самостоятелни изследвания, които много по-ярко да очертаят нейните научни тези и достижения;

По възможност да публикува в електронни научни издания, което ще даде възможност на широка аудитория да познава резултатите от нейните научни търсения.

5. Заключение

Кандидатурата на гл.ас. д-р Сияна Люцканова съответства на изискванията на Правилника на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” за заемане на академична длъжност „доцент”. Въз основа на положителните ми оценки за научната и академичната дейност на участника в конкурса, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да приемат материалите по конкурса, да ги оценят положително и да предложат гл.ас. д-р гл. ас. д-р Сияна Бориславова Люцканова да заеме академичната длъжност „доцент” в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.1. „Национална Сигурност”.

Изготвил становището: проф. д-р.

(Наталия Бежарова)

03.04.2018

Гр. София